



## DAN GH. TEODOR LA 70 DE ANI

Profesorul universitar dr. Dan Gh. Teodor, directorul Institutului de Arheologie al Academiei Române din Iași, bine cunoscut în țară și peste hotare pentru rodnică și valoroasă sa activitate în domeniul arheologiei prefeudale și feudale timpurii, împlinește în acest an 70 de ani. Este căsătorit cu dr. Silvia Teodor, cercetător științific principal II la Institutul de Arheologie din Iași, și are doi copii, Lucian și Ligia, ambii ingineri.

Născut la 23 septembrie 1933, la Bacău, după școala generală absolvită în 1945 a fost elev al Liceului Național din Iași, în perioada 1945–1952, și apoi student eminent al Facultății de Istorie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, între anii 1952–1957, apreciindu-l, ca fost student, în mod deosebit, pentru pregătirea și interesul manifestat în domeniul arheologiei. De altfel, imediat după terminarea studiilor universitare, a fost încadrat cercetător științific la Institutul de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol” din Iași, unde a funcționat în perioada 1956–1970, remarcându-se prin calitatea cercetărilor de teren din domeniul arheologiei prefeudale și feudale timpurii de la Spinoasa, Erbiceni și Răducăneni (Iași), Lozna și Lunca (Dorohoi), Suceava, Șendreni (Galați), Baia, Mânioaia și Costișa (Bacău) ș.a. Publicarea rezultatelor obținute l-a impus printre cei mai buni specialiști din țară în domeniul respectiv.

Datorită contribuțiilor sale valoroase a fost promovat, în perioada 1970–1989, în calitate de cercetător științific principal III la același Institut, devenind șeful Secției de arheologie a acestuia în perioada 1979–1989. În această perioadă de aproape două decenii a efectuat, în continuare, singur sau în colaborare, cercetări arheologice de teren la Crucea lui Ferent (Iași), Fundu Herții și Lozna-Străteni (Botoșani), Drăgești, Epurenii și Gura Idricii (Vaslui). De asemenea, a publicat studii și articole în țară și străinătate (Cehoslovacia, Germania, Italia, Iugoslavia, Polonia și Ucraina).

Tot în această perioadă, în 1975, a obținut titlul de doctor în științe istorice la Universitatea din București, cu teza *Teritoriul extracarpatic în veacurile V–XI. Contribuții arheologice și istorice la problema formării poporului român*, sub conducerea prof. I. Nestor și prof. Gh. Ștefan, teză foarte bine apreciată,

tipărită în 1978 la Editura Junimea din Iași, fiind distinsă în același an cu Premiul „Vasile Pârvan” al Academiei Române.

A publicat următoarele șase cărți: *The Eastern Carpathian Area of Romania. V–XI Centuries A.D.*, în BAR – International Series, 81, Oxford, 1980; *Romanitatea carpato-dunăreană și Bizanțul în veacurile V–XI e.n.*, Edit. Junimea, Iași, 1981; *Continuitatea populației autohtone la est de Carpați. Așezările din secolele VI–XI e.n. de la Dodești-Vaslui*, Edit. Junimea, 1984; *Civilizația romană la est de Carpați în secolele V–VII e.n. Așezarea de la Botoșana-Suceava*, Edit. Academiei Române, București, 1984; *Sisteme de fortificații medievale timpurii la est de Carpați. Așezarea de la Fundu-Herții, jud. Botoșani*, Edit. Junimea, Iași, 1987, în colaborare.

Din 1990 și până astăzi este cercetător științific principal I la Institutul de Arheologie din Iași, fiind director al acestui Institut. Paralel cu funcția de director, în 1993 și 1994 a fost profesor universitar asociat la Facultatea de Istorie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași și apoi, din 1995 și până astăzi, profesor universitar titular al acestei facultăți și, în același timp, din 1991, profesor asociat al Facultății de Istorie a Universității de Stat din Chișinău, Republica Moldova. Din 1990 este conducător de doctorat la specialitatea „Istoria veche a României” la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, beneficiind de îndrumarea sa numeroși doctoranzi.

În calitate de profesor a susținut cursuri cu teme de la civilizația geto-dacilor până la formarea poporului român inclusiv. De asemenea, în calitate de cercetător, a publicat în această perioadă următoarele trei cărți: *Creștinismul la est de Carpați de la origini până în secolul al VIII-lea*, Edit. Mitropoliei Moldovei și Sucevei, Iași, 1991; *Meșteșugurile din nordul Dunării de Jos în secolele IV–XI d.Hr.*, Edit. Helios, Iași, 1996 și *Descoperiri arheologice și numismatice la est de Carpați în secolele V–XI*, București, 1997. De asemenea, a colaborat la volumele *Istoria veche a României de la începuturi până în secolul al VIII-lea*, Edit. Didactică și Pedagogică, București, 1995; *Istoria României*, vol. II, București, 2001 și *Istoria României*, vol. III, București, 2002.

În afară de cărțile menționate și de 136 de studii și articole, prof. univ. dr. Dan Gh. Teodor a mai elaborat 45 de note și recenzii, tipărite în diferite publicații din țară.

Pentru activitatea sa științifică, în afară de Premiul „Vasile Pârvan” al Academiei Române din 1978, a mai primit Premiul Universității „Al. I. Cuza” Iași, 1984, pentru lucrările *Civilizația romană la est de Carpați. Așezarea din secolele V–VII e.n. de la Botoșana-Suceava*, București, 1984, și *Continuitatea populației autohtone la est de Carpați. Așezările din secolele VI–XI e.n. de la Dodești-Vaslui*, Iași, 1984, Premiul Național „Opera Omnia” pentru anul 2002 acordat de Ministerul Educației și Cercetării pentru întreaga activitate științifică, precum și *Ordinul Național Meritul Științific* în grad de ofițer, 2000, acordat de Președinția română.

De asemenea, a beneficiat de burse de studiu în Bulgaria (1969), Germania (1986, 1990) și de călătorii de documentare în Rusia, Bulgaria, Ucraina, Cehoslovacia, Italia, Republica Moldova, Germania, Ungaria, Iugoslavia și Austria. În afară de acestea, a participat cu intervenții și comunicări la circa 40 de congrese, simpozioane, mese rotunde internaționale și la numeroase manifestări științifice naționale.

În calitate de specialist în arheologia și istoria mileniului I d.Hr., problema etnogenezei românești, arheologia epocii marilor migrații, arheologia bizantină, arheologia creștină și arta medievală timpurie, a adus contribuții importante relativ la continuitatea populației autohtone din secolele IV–XI și la raporturile ei cu alogenii (slavi, turanici), la relațiile Bizanțului cu nordul Dunării de Jos, la începuturile și evoluția creștinismului în spațiul carpato-dunărean, la aspectele de ordin etno-demografic, la probleme de numismatică și privitoare la arta medievală timpurie.

Pentru meritele sale științifice a fost ales membru din partea României al Consiliului Permanent al Uniunii Internaționale de Pre- și Protoistorie (1990), membru în Comitetul Permanent al Uniunii Internaționale de arheologie slavă (1967) și în Biroul executiv al acestei Uniuni (1996), membru în Comitetul Național al Istoricilor Români (1995), vicepreședinte al Comisiei mixte româno-ucrainene de istorie, arheologie, etnografie și folclor a Academiei Române (1994), vicepreședinte al Asociației Române de Studii Bizantine (1992), membru în Comisia Națională de Arheologie (1976) și vicepreședinte al acestei Comisii (1999–2001), membru al Societății Numismatică Române, expert-evaluator al proiectelor fundamentale din Ministerul Educației și Cercetării, precum și membru de onoare al mai multor muzee și asociații de profil din țară.

Personal, îl felicit în mod călduros și din toată inima pe profesorul dr. Dan Gh. Teodor, directorul Institutului de arheologie din Iași, pentru bogata și variata activitate științifică și didactică desfășurată fiind, în același timp, pe deplin satisfăcut că succesorul meu la catedra de la Facultatea de istorie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, prin activitatea desfășurată, s-a impus pe plan național și internațional. Acum, la împlinirea vârstei de 70 ani, îi doresc, în continuare, viață lungă și putere de muncă, ca să-și poată duce la bun sfârșit proiectele de cercetare științifică pe care și le-a propus să le realizeze.

Acad. prof. MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA

## LISTA DE LUCRĂRI

(în continuarea celei publicate în *Arheologia Moldovei*, XVI, 1993, p. 6–9, nr. 1–123)

124. *Cuvânt înainte*, în *Carpica*, XXIII/1, 1992, p. 5–7.
125. *A 35-a aniversare a activității Muzeului de Istorie din Bacău*, în *Carpica*, XXIII/2, 1992, p. 21–22.
126. *Societatea est-carpatică în perioada celei de a doua jumătăți a mileniului I e.n.*, în *Probleme actuale ale istoriei naționale și universale*, Chișinău, 1992, p. 109–125.
127. *Al XII-lea Congres internațional de pre- și protoistorie (Bratislava 1991)*, în *ArhMold*, XV, 1992, p. 223.
128. *L'institut d'Archéologie de Iași*, în *ArhMold*, XV, 1992, p. 225.
129. *Unele considerații privind originea și cultura anșilor*, în *ArhMold*, XVI, 1993, p. 205–213.
130. *Precizări cronologice și culturale privind două piese feudale timpurii din Câmpia Munteniei*, în *ArhMold*, XVI, 1993, p. 285–287.
131. *Zoltan Székely la 80 de ani!*, *ArhMold*, XVI, 1993, p. 339–340.
132. *Ateliere pentru prelucrat obiecte de cult creștin pe teritoriul Moldovei în sec. VI–VIII*, în *Teologie și viață*, III, 1993, 47, p. 60–66.
133. *Centres artisanaux dans les régions extracarpatiques aux VI<sup>e</sup>–XI<sup>e</sup> siècles n.è.*, în *Actes du XII Congrès International des Sciences Pré- et Protohistoriques, Bratislava, 1–7 sept. 1991*, 4, Bratislava, 1993, p. 232–237.
134. *Creștinismul la nordul Dunării de Jos în mileniul I d.Hr.*, în *Istoria ca lectură a lumii*, Iași, 1994, p. 85–92.
135. *Așezarea medievală timpurie de la Borniș-Vărvărie, jud. Neamț*, în *MemAntiq*, XIX, 1994, p. 333–352 (în colab. cu R. Popovici).
136. *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, I, A–C, București, 1994, p. 30, 75, 150, 157, 170–171, 175–176, 185–186, 196, 198–199, 220, 311, 360–363, 387.
137. *Radu Popa (necrolog)*, *ArhMold*, XVII, 1994, p. 357–358.
138. *Slavii la nordul Dunării de Jos în secolele VI–VII d.Hr.*, în *ArhMold*, XVII, 1994, p. 223–251.
139. *Profesorul Mircea Petrescu-Dîmbovița la 80 de ani!*, în *ArhMold*, XVIII, 1995, p. 7–14.
140. *Istoria veche a României de la începuturi până în secolul al VIII-lea*, Edit. Didactică și Pedagogică, București, 1995, 464 p. (în colab. cu M. Petrescu-Dîmbovița, H. Daicovicu, L. Bârzu, Fl. Preda).
141. *Cercei cu pandaniv stelat din secolele VI–VIII d.Hr. în spațiul carpato-dunăreano-pontic*, în *ArhMold*, XVIII, 1995, p. 187–196.
142. *Etno-demografičeskie real'nosti na skidnokarpatskich teritoriach Rumunii u V–XI st. n.e.*, în *Konferentzija ukraïnsko-rumunskoi komisii z istorii, arheologii i folklor, kvitijo 1995–Cernăuți*, 1995, p. 11–13.
143. „*Cuvânt înainte*” și „*Convorbiri*”, în: S. Dumitrașcu. *Arheologia românească la sfârșit și început de mileniu*, Oradea, 1995, p. 7–9, 363–367.
144. *Cercetările de la est de Carpați privind etnogeneza românească*, în *Academica*, V, 1995, 9 (57), p. 6–8.
145. *Autohtoni și slavi în spațiul carpato-dunăreano-pontic în sec. VI–VII d.Hr.*, în *Din istoria Europei romane*, Oradea, 1995, p. 285–294.
146. *Meșteșugurile din nordul Dunării de Jos în secolele IV–XI*, Edit. Helios, Iași, 1996, 198 p.
147. *Les établissements du nord du Bas-Danube aux VI–X siècles ap. J.C.*, în *Abstracts-Forli-The XIII International Congress of Prehistory and Protohistory, sept. 1996*, 1, Forli, 1996, p. 428–429.
148. *Creștinismul în spațiul carpato-dunărean în mileniul I d.Hr.*, în *Romanizarea la est de Carpați*, Caiet 2, Chișinău, 1996, p. 35–42.
149. *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, II (D–L), București, 1996, p. 28–30, 49, 68–69, 74–77, 117, 161–162, 207, 210, 238–239, 241–247–248, 279–289, 288, 328.
150. *Cuvânt înainte*, în: E.S. Teodor, *Studiu de morfologie analitică numerică aplicat ceramicii uzuale în perioada de migrație a slavilor*, București, 1996, p. 3–4.
151. *Descoperiri arheologice din secolele III–XI p.Ch. în regiunile răsăritene ale vechii Dacii*, în *Rădăcini ale civilizației strămoșești în Muntenia de răsărit, Moldova de sud și centrală în secolele III–XI (Découvertes archéologiques des III<sup>e</sup>–XI<sup>e</sup> siècles post J.C. des régions a l'est de l'ancienne Dacie*, în același volum), Catalog-Vaslui, 1995–1996, p. 16–38.
152. *Descoperiri slave din secolele VI–VIII în spațiul carpato-dunărean*, în *Hierasus*, X, 1996, p. 98–116.
153. *Descoperiri arheologice și numismatice la est de Carpați în secolele V–XI*, București, 1997, 190 p.
154. *Regiunile carpato-nistriene în secolele V–X d.Hr.*, în *Spațiul nord-est carpatic în mileniul întunecat*, Iași, 1997, p. 79–116.
155. *Contribuțiile cercetărilor arheologice la cunoașterea istoriei spațiului carpato-nistriean în secolele II–XIV*, în *Spațiul nord-est carpatic în mileniul întunecat*, Iași, 1997, p. 219–232.
156. *Quelques considérations sur la population dacoromaine et ancienne roumaine au Nord du Bas-Danube aux IV–X siècles*, în *Dacia*, N.S., XXXVIII–XXXIX, 1994–1995, p. 357–363.
157. *Cuvânt înainte*, în: M. Andronic, *Evoluția habitatului uman în bazinul hidrografic Soloneț din paleolitic până la sfârșitul secolului al XVIII-lea*, Iași, 1997, p. 11–12.
158. *Considerații privind unele importuri bizantine la nordul Dunării de Jos în secolele V–VII d.Hr.*, în *MemAntiq*, XXI, 1997, p. 195–210.
159. *Creștinism și păgânism la est de Carpați în a doua jumătate a mileniului I d.Hr.*, în *Pontica*, XXVIII–XXIX, 1995–1996 (1997), p. 215–226.

160. *Éléments slaves des VI<sup>e</sup>-VIII<sup>e</sup> siècles ap. J.-C. au Nord du Bas-Danube*, în *Ethnogenез i etnokul'turnye slovjan*, Moskva, 1997, p. 298-307.
161. *Fibules byzantines des V<sup>e</sup>-VII<sup>e</sup> siècles dans l'espace carpato-danubiano-pontiques*, în *Études byzantines et Post-byzantines*, III, 1997, p. 69-91.
162. *Quelques considérations concernant les Slaves du territoire carpato-danubien pendant les VI<sup>e</sup>-VII<sup>e</sup> siècles n.è.*, în *Kraje slowianskie w wiekach srednich*, Poznan, 1998, p. 60-66.
163. *Alexandru Andronic (necrolog)*, în *ActaMM*, XV-XX (II), 1993-1998, p. 406-416.
164. *Elemente nomade din secolele VI-VII d.Hr. în regiunile de la est și sud de Carpați*, în *Musaios*, V, 1999, p. 71-90.
165. *Cuvânt înainte*, în: M. Constantinescu, *Memoria pământului dintre Carpați și Dunăre*, Buzău, 1999, p. 7-8.
166. *Quelques considérations concernant l'évolution de la civilisation locale des V<sup>e</sup>-VII<sup>e</sup> siècles ap. J.-C., dans les régions extracarpates*, în *SAA*, VI, 1999, p. 99-114.
167. *Contribuții la cunoașterea obștii sătești din mileniul marilor migrații*, în *Carpica*, XXVIII, 1999, p. 103-108.
168. *Aspects ethno-démographiques de la continuité à l'est de Carpates pendant les V<sup>e</sup>-XI<sup>e</sup> siècles ap. J.-C.*, în *Interacademica*, I, București, 1999, p. 59-64.
169. *Observations concernant l'archéologie du I<sup>er</sup> millénaire après J.-C. au Bas Danube*, în *SAA*, VII, 2000, p. 425-438.
170. *Cuvânt înainte - Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology*, 1996, Birmingham, 2000, p. XII-XIV.
171. *Eminescu și etnogeneza românească*, în *Crișana Antiqua et Medievalia*, I, 2000, p. 28-42.
172. *Cuvânt înainte*, în G. Custurea, *Circulația monedei bizantine în Dobrogea (sec. IX-XI)*, Constanța, 2000, p. 7-9.
173. *Două milenii de creștinism în regiunile extracarpate ale României, în 2000 de ani de creștinism*, București, 2000, p. 15-18.
174. *Deux millénaires de christianisme dans les régions extracarpates de la Roumanie, în 2000 de ani de creștinism*, București, 2000, p. 19-22.
175. *Gavrilă Simion la 70 de ani*, în *ArhMold*, XXI, București, 2000, p. 357-359.
176. *Descoperiri creștine din mileniul I d.Hr. în nordul Dunării*, în *Priveghind și lucrând pentru mântuire* (volum aniversar al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei), Iași, 2000, p. 289-303.
177. *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, III (M-Q), Edit. Enciclopedică, București, 2000, p. 156, 160-161, 212, 228-229, 243, 255-256.
178. *Importuri creștine romano-bizantine la nordul Dunării de Jos*, în *Carpica*, XXIX, 2000, p. 11-26.
179. *Tratatul de Istoria Românilor*, vol. II, București, 2001, p. 639-662; 725-737 (coautor).
180. *Tratatul de Istoria Românilor*, vol. III, București, 2001, p. 143-211; 288-305 (coautor).
181. *Preliminariile culturii vechi românești*, în *Musaios*, VI, 2001, p. 89-96.
182. *Vestigii creștine din secolele IV-XII în regiunile extracarpate și semnificația lor*, în *Adevărul omeneste posibil*, Oradea, 2001, p. 249-256.
183. *Așezarea întărită medievală timpurie de la Dersca-Botoșani*, în *Hierasus*, XI, 2001, p. 107-130.
184. *Christian Roman Byzantine Imports North of the Lower Danube*, în *Interacademica*, II-III, București, 2001, p. 118-130.
185. *Romanitatea spațiului carpato-nistriean*, în *Carpica*, XXX, 2001, p. 43-52.
186. *Medalioane creștine din secolele IV-VII în spațiul carpato-dunăreano-pontic*, în *Studii de istorie antică - Omagiu prof. I. Glodariu*, Deva, 2001, p. 475-482.
187. *Câteva puncte de vedere privind mileniul I d.Hr. la nordul Dunării de Jos*, în *Istorie și Conștiință. Profesorul Ion Agrigoroae la a 65-a aniversare*, Iași, 2001, p. 8-18.
188. *Médailleurs byzantins à symboles chrétiens des IV<sup>e</sup>-VIII<sup>e</sup> siècles de l'espace carpato-danubiano-pontique*, în *Etudes byzantines et post-byzantines*, IV, 2001 (2002), p. 19-27.
189. *Institutul de Arheologie din Iași. Trecut și prezent*, în *ArhMold*, XXI, 2002, p. 5-14.
190. *Cuvânt înainte*, în Doina Ciobanu, *Exploatarea sării în perioada marilor migrații (sec. I-XIII e.n.) în spațiul carpato-dunărean*, Buzău, 2002, p. 7-9.
191. *Contribuțiile cercetătorilor ieșeni la cunoașterea istoriei mileniului I p.Chr.*, în *ArhMold*, XXIII-XIV, 2000-2001 (2003), p. 287-295.
192. *Adrian V. Rădulescu (1932-2000)*, în *ArhMold*, XXIII-XXIV 2000-2001 (2003), p. 509-511.
193. *Tipare medievale timpurii în regiunile carpato-nistriene*, în *In memoriam Radu Popa. Temeiurile civilizației românești în context european*, Bistrița, 2003, p. 185-200.
194. *Inscripțiile rupestre de la Cotârğași-Suceava*, în vol. *Închinare lui P. Șt. Năsturel la 80 de ani*, Brăila, 2003, p. 789-799.
195. *Călătorie de studii în Ucraina*, în *ArhMold*, XXIII-XXIV, 2000-2001 (2003), p. 479-484 (în colaborare).
196. *Eneoliticul*, în *Cercetări arheologice și istorice din zona lacului de acumulare Bicaz*, Piatra Neamț, 2003, p. 83-86, 128-139 (în colaborare).
197. *A doua epocă a fierului. Hangu-Cetățuia*, în *Cercetări arheologice și istorice din zona lacului de acumulare Bicaz*, Piatra Neamț, 2003, p. 87-90, 139-144 (în colaborare).